

ПРОМІЖНА ПІДСУМКОВА РОБОТА

8 клас, II семестр

МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ

Картка роботи

Галузь	Природнича (ПРО)
Тип роботи	Проміжна підсумкова
Клас	8
Семестр	II
Період проведення	квітень, травень
Час	45 хв
Кількість завдань	14
Стандарт	Державний стандарт базової середньої освіти, 2020
Групи результатів	[ПРО 1] Пізнання світу природи засобами наукового дослідження [ПРО 2] Опрацювання, систематизація та представлення інформації природничого змісту [ПРО 3] Усвідомлення розмаїття і закономірностей природи, ролі природничих наук і техніки в житті людини; відповідальна поведінка для сталого розвитку суспільства
Предмет / курс	Географія
Модельна програма	Специфіковано за модельною програмою

Використання роботи

Семестрову підсумкову роботу доцільно використовувати як цілісний інструмент у **8 класі** (квітень, травень).

Робота виконується в **друкованому форматі**, оскільки виконання завдань передбачає опрацювання стимулу. Для цього необхідно постійно звертатися до дослідницьких матеріалів, що зручніше організувати саме в паперовому варіанті.

Зміст роботи

Завдання роботи відповідають **Державному стандарту базової середньої освіти 2020 року** (ДСБСО-2020) й охоплюють найважливіші змістові теми, вивчені в 8 класі. Кожне завдання схарактеризоване за орієнтирами для оцінювання на кінець адаптаційного циклу навчання [9 ПРО].

Загалом робота дає змогу оцінити рівень сформованості знань, навичок, умінь і ставлень, що передбачені для оцінювання за такими орієнтирами ДСБСО-2020:

ГР1

- [9 ПРО 1.4.1-1] спостерігає, досліджує об'єкти та явища самостійно / в групі за складеним планом з використанням математичних, реальних, комп'ютерних моделей
- [9 ПРО 1.5.2-1] підтверджує /спростовує гіпотезу дослідження самостійно або з допомогою вчителя чи інших осіб
- [9 ПРО 1.5.3-1] формулює самостійно висновки відповідно до мети дослідження

ГР2

- [9 ПРО 2.1.1-2] використовує самостійно сукупність даних для оцінювання природних об'єктів, явищ і процесів
- [9 ПРО 2.2.1-2] відбирає та інтегрує самостійно / з допомогою вчителя чи інших осіб інформацію природничого змісту, представлену в різних формах, зокрема у символній, пов'язуючи її з реальними об'єктами та явищами
- [9 ПРО 2.2.1-4] формулює самостійно словесні описи об'єктів, явищ і процесів на основі нетекстової інформації (табличної, графічної / інфографіки)

ГР3

- [9 ПРО 3.2.1-1] визначає кілька ознак / властивостей, за якими об'єкти / явища природи об'єднано в окремі групи
- [9 ПРО 3.3.1-2] використовує дослідницькі навички і базові знання про взаємозв'язки у природі для прогнозування змін природних об'єктів, явищ і процесів
- [9 ПРО 3.3.2-1] обґрунтовує вплив діяльності людини / власної діяльності на збереження / порушення взаємозв'язків у природі

- [9 ПРО 3.4.1-1] пояснює самостійно або з допомогою вчителя чи інших осіб причини глобальних проблем людства і наводить приклади використання здобутків природничих наук, технологій і техніки для їх розв'язання
- [9 ПРО 3.4.1-2] оцінює внесок природничих наук, технологій і техніки в забезпечення сталого розвитку суспільства

Завдання, запропоновані в роботі, відповідають модельній навчальній програмі «Географія. 6-9 класи» для закладів загальної середньої освіти (авт. Кобернік С. Г., Коваленко Р. Р., Гільберг Т. Г., Даценко Л. М.).

УВАГА!

У разі, якщо певне завдання роботи виходить за межі програмового матеріалу, який опрацювали учні / учениці, це завдання доцільно замінити іншим — ідентичним за всіма характеристиками, крім змістового. Важливо розробити саме ідентичне завдання, що забезпечить збереження цілісності роботи як інструменту оцінювання.

Для розроблення ідентичного завдання варто скористатися документом “Task_description”, де наведено всі параметри завдання, яке потребує заміни. До речі, цей опис можна також використати для створення ідентичних варіантів блоків або всієї роботи загалом.

Структура роботи

Для охоплення визначених орієнтирів оцінювання укладено роботу, яка складається з чотирьох субтестів (А, В, С, D).

Субтест А містить **5 завдань** різних типів, не поділених на блоки.

Субтест В містить **3 завдань** різних типів, не поділених на блоки.

Субтест С містить **3 завдань** різних типів, не поділених на блоки.

Субтест D містить **3 завдань** різних типів, не поділених на блоки.

Субтести — це високорівневі структурні елементи, що стосуються одного стимулу, що містить опис ситуації і необхідні довідникові дані.

Стимул — це матеріал, який необхідно опрацювати в певний спосіб, щоб далі виконати завдання, які його стосуються.

Завдання — це структурні елементи роботи, що різняться за типом, видом, різновидом, когнітивною й статистичною складністю, стосунком до стимулу.

У роботі завдання (названі **дослідницькими завданнями**) стосуються **чотирьох стимульних матеріалів** (названі **дослідницькими матеріалами**), які учень / учениця мають брати до уваги для належного виконання завдання:

Уважно ознайомтеся з дослідницькими матеріалами, після чого виконайте дослідницькі завдання.

У роботі запропоновано **завдання кількох типів і різновидів** (див. таблицю), що допомагає оцінити як знання учнівства, так і більш складні вміння: здобувати інформацію з географічних карт і графічних матеріалів, застосовувати здобуті знання і вміння в нових умовах, робити висновки, оцінювати наслідки, прогнозувати розвиток природних і суспільних процесів.

Різновиди завдань у роботі

Тип	Різновид	№ завдання
Закрите завдання (Selected-response)	Завдання з вибором однієї правильної відповіді (1x2)	13
	Завдання з вибором однієї правильної відповіді (1x3)	6
	Завдання з вибором однієї правильної відповіді (1x4)	1, 12
	Завдання на встановлення часткової відповідності (3x5)	8, 9
	Завдання на встановлення часткової відповідності (4x5)	7
	Завдання з вибором трьох правильних відповідей (3x7)	4, 10
	Завдання на встановлення правильної послідовності	3
Відкрите завдання (Constructed Response Items)	Завдання на вирішення текстової задачі	2
	Завдання на введення одно- або кількареченнєвої відповіді (пояснення, обґрунтування тощо)	5, 11, 14

Час на виконання роботи

На виконання всієї роботи відведено **45 хв**, з яких **37 хв** — на виконання дослідницьких завдань, решта часу — на ознайомлення з інструкціями й дослідницькими матеріалами.

Перевірка відповідей і нарахування балів

Загальні підходи й докладна характеристика процедури перевірки відповідей на кожне завдання і виставлення підсумкової оцінки в шкалі 1 – 12 визначені в документ “Оцінювання роботи”.

За виконання всіх завдань максимально можна набрати **36 “сирих” балів**, із них:

- за групою результатів 1 — 12 балів;
- за групою результатів 2 — 12 балів;
- за групою результатів 3 — 12 балів.

Важливо! За виконання одного завдання учень / учениця може отримати бали лише за однією групою результатів.

Під час виконання учнівством завдань **на папері** варто скористатися бланками, запропонованими в документі “Оцінювання роботи”.

У разі проведення оцінювання на комп’ютерній основі доцільно використати зібрані системою дані щодо закритих завдань, а вручну перевірити лише завдання, які передбачають оцінювання за рубриками або чеклістами.

Після перевірки відповідей учня / учениці набрані ним / нею бали **переводять у шкалу 1 – 12** відповідно до Схем переведення для кожної групи результатів. Оскільки кількість “сирих” балів, якими оцінено завдання за певною групою результатів, збігається з кількістю балів у шкалі 1 – 12, Схема переведення для пропонованої роботи не потрібна.

Список використаних джерел

1. Рисунок 1–4. Статеві-вікові піраміди населення України станом на 1 січня 1992, 2002, 2012 та 2022 років. Адаптовано з: Статеві-віковий розподіл населення (1989-2022). URL: <https://www.lv.ukrstat.gov.ua/dem/piramid/all.php>, 2025 рік
2. Рисунок 5. Етнічний склад населення України (за даними останнього перепису населення, 2001 р.). Джерело: Кобернік С. Г. Географія : підручник для 8 класу закладів загальної середньої освіти. / С. Г. Кобернік, Р. Р. Коваленко. — Кам’янець-Подільський: Видавництво Абетка, 2025. — С. 240.
3. Рисунок 6 а. Харківська хоральна синагога. Джерело: Синагога у Харкові фрагмент 20. URL: <https://surl.li/ghrwtu>
4. Рисунок 6 б. Велика ханська мечеть. Джерело: Bakhchisarai - mosque. URL : <https://surl.lu/stltzh>
5. Рисунок 6 в. Костел і монастир домініканців у Львові. Джерело: Львів. Домініканський собор. URL: <https://ukrainaincognita.com/lvivska-oblast/lviv/dominikanskyi-sobor/lviv-dominikanskyi-sobor>

6. Рисунок 7. Вогні міст Землі. Джерело : Earth's City Lights. URL: <https://visibleearth.nasa.gov/images/55167/earths-city-lights>
7. Рисунок 8 а, б, в. Нічні космічні знімки світових міст. Адаптовано з: Earth at Night (2016). URL: <https://www.arcgis.com/apps/mapviewer/index.html?layers=750547cb5375480d9d21750e91426bfc>
8. Рисунок 9. Графік зміни структури зайнятості залежно від рівня економічного розвитку. Джерело: створено автором за допомогою Paint, 2025 рік.
9. Рисунок 10. Структура зайнятості населення за секторами економіки в різних за рівнем економічного розвитку країнах та в Україні. Джерело: Кобернік С. Г. Географія : підручник для 8 класу закладів загальної середньої освіти. / С. Г. Кобернік, Р. Р. Коваленко. — Кам'янець-Подільський : Видавництво Абетка, 2025. — С. 268.